

Pogovori.

Pozdravljeni v novem letu, ljubi znanci, stari in nove prijatelji! Kako igra uredniku od radosti srce, da se jih toliko zbira okrog dragega nam lista! Ta list se nam zdi kakor prijazno drevo: nekateri zahajajo radi v njegovo senco, da pod njim po domače pokramljajo; drugi se radujejo pomladi njegovega cvetja, kadar brenčé po njem marljive bučelice; drugi zopet pričakujejo sadú, in ko je dozorel, veselé se njegovega okusa, njegove obilnosti.

Tako se zbirajmo tudi nadalje pod tem drevesom, da pokramljamo prav zaupno in preprosto, a vedno z najboljšim namenom! Tu ne sme biti zamere, nevolje, pač pa odkritost in poštenost.

Kdó bi se čudil, da je novo leto s svojim pomenom tudi navdušilo dva pesnika! Tako-le sta zapela:

Ob novem letu.

Ohromel mi pegaz je krilati.
Žalostno poveša svoja krila,
sila ga vpognila je nemila.
S čim mu, revež, hočem pomagati?
Vprašal umne sem za svet zdravnike,
smrti in življenja posrednike,
ki jim znana bol je pesnikova vsaka.
Diagnoza njih je bila taka:
„Ker zobati para več ne mara,
sama suha kost jo je in koža,
smrt jo že z roko koščeno boža;
dolgo pač ne bo več — vboga para —
stara je že reva, stara!“
Devetere Muze ve!
V dno srca beseda me je spekla,
ki so usta jo zdravniška rekla.
Pegaz, neumrlí pegaz da umira!
Ne zamerite, gospodje vi zdravniki,
kaj, ko zdravi vaši bi bili bolniki!
Oprostite, če vam pesnik protestira.
Pegaz moj, jedina radost moja,
moje vse, moj drugi jaz,
misli mojih živi ti izraz,
pot naj bi končana bila tvoja?
Ne, moj pegaz, ne!
Črna more le zavist
smrt nesmrtnemu želeti,
s smehom pesnikovo bedo zreti.
Ej, ta posel mi ne zdi se čist.

Glej, glej roke zlobne:
Kdó bi mislil? Jaz nikdar.
Svet res polen je prevar!
Glej je v sklepu igle drobne.

Hura! Konec je težav!
Pegaz moj že dviga, širi krila,
nova ga prešinila je sila.
Tja do sinjih nebesnih višav,
tja v sosedstvo milijonov
dviga ga polet krepak.
Kaj mu černih mar Katonov!
Le za svoje briga naj se vsak!
Dvigaj, pegaz moj, le dvigaj
tja v nadzemske se višine,
a iz srca svojega globine
nova pesem mi se vžigaj!

Nova v novem spet poletu
vri iz srca pesem glasna:
bol pokopana je v starem letu,
v novem bodo ti vremena jasna! —
Le vri iz srca, hiti v svet
in reci mu, oznani:
„Zastonj rohniš, zastonj besniš,
dviguješ v zlobni se nakani:
naj hrum je tvoj, ko vihre piš,
zatreti pesmi nisi v stani.
Iz groba nova vstaja spet,
krepkejši le je njen polet!“

E.

Voščilo k novemu letu.

„Zdaj, ko ob mrzlem novem leti
ljudje srečo si voščé,
moreš drugim srečo želeti,
tud' ti Fran! Poskušaj le!“

Tako Bog k meni je govoril,
ko sem premišljeval,
kaj b' zdaj ob novem letu storil?
vam kaj voščil al' molčal?

Saj veste, da sem rad poslušal
dobrega Boga ukaz:
voščilce to sem zložil' skušal,
s katerim zdaj pozdravljam Vas:

Pozdravljeni mi vsi bodite,
Vi bralci „Dom in sveta“!
Bog živi Vas! In vi živite
srečno — še mnoga leta!“

Franjo Koseški.

Dragi nam gospod Koseški! Ne bomo Vas hudo kritikovali; ob novem letu bodi „prima lectio brevis“: a dovolite nam, da dvomimo o tistem božjem govoru in ukazu, zakaj pesmica Vaša ima žal le preveč človeških napak na sebi.

L.

G. S. M.

Kjer večna luč mil svit razliva,
je moj najljubši kraj.
Predragi Jezus tu prebiva,
zato — moj zemski raj — — itd.

Zakaj ne bi začeli z novim letom kritike pesmice z novimi glasovi? Pravimo: novimi glasovi. Koliko pesnikov smo že presojali, in častiti bravci so imeli priliko spoznavati marsikoga misli in želje, bolje ali slabše izražene: a ni nam v roke prišla pesem, ki bi opevala najvišja čustva, namreč verska. In vendar: ali ni naša vera najlepša poezija? In predmetov — ali jih res ni v njej? Seve, „Dom in svet“ ni nabožen list, ki bi objavljaval nabožne pesmi: a čuditi se le smemo, da tudi naši boljši in najboljši pesniki zajemajo tako redko snovi iz verskega nazarja. Da, o Ormuzdu, Brahmi in Alahu pevajo: o pravem in resničnem Bogu tako malo! Zato nam je kaj ugajal ta „poskus“, ki ima navedene vrstice. Vaša pesem je polna čutenja, kaže živo prepričanje o verski